Gränskontroll av animaliska livsmedel

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

De flesta animaliska livsmedel måste kontrolleras vid gränsen. Här finner du information om vilka regler som gäller och hur gränskontrollen ska gå till.

Hur går gränskontroll av animaliska livsmedel till och vilka regler gäller?

Krav på gränskontroll gäller i princip för alla animaliska livsmedel från länder utanför EU. Det är bara rumstempererade sammansatta livsmedel innehållande andra bearbetade animaliska ingredienser än råmjölksbaserade produkter eller annat bearbetat kött än gelatin, kollagen eller de högförädlade produkter som avses i avsnitt XVI i
bilaga III till förordning (EG) 853/2004 som kan undantas krav från gränskontroll. För att det ska vara möjligt ska produkten finnas listad i bilagan till förordning (EU) 2021/630 och de animaliska ingredienserna måste komma från godkänt land och anläggning för export till EU. Se artikel 3 i förordning (EU) 2021/630.

Import av sammansatta livsmedel

En animaliesändning ska anmälas till en gränskontrollstation där dokumentkontroll, identitetskontroll och fysisk kontroll utförs. Förhandsanmälan görs med CHED (Common Health Entry Document) i TRACES NT och krävs för alla gränskontrollpliktiga importsändningar. Särskilda regler vid import, så kallade skyddsåtgärder, finns för vissa animaliska livsmedel som utgör en särskild risk.

Att en importerad animaliesändning är godkänd ska framgå av det beslut som finns i sändningens CHED. För att komma åt informationen i TRACES måste man ha tillgång till systemet.

Vilken kontroll kan utföras efter gränskontrollen? - Tillgång till TRACES

Mer information om TRACES finns på Livsmedelsverkets webbplats.

TRACES (Trade Control and Expert System) i importen - Livsmedelsverket.se

Vissa sändningar som har påvisats utgöra en risk kan leda till förstärkta officiella kontroller (IOC, Intensified Official Controls). En sådan förstärkt kontroll påbörjas utifrån vissa RASFF-meddelanden i TRACES.

Förstärkta kontroller i gränskontrollen på grund av RASFF

EU har ingått avtal för att underlätta handeln med ett antal länder utanför EU. Vissa av de avtalen påverkar gränskontrollen av animaliska livsmedel.

Handelsavtal mellan EU och länder utanför EU

Vilka animaliska livsmedel som ska gränskontrolleras listas i förordning (EU) 2021/632. Vad som gäller vid import av varuprover och privatimport, regleras i förordning (EU) 2019/2122.

Animaliska livsmedel får bara importeras från länder som är godkända för export av dessa livsmedel till EU. Se artikel 1.2a i) och 3 i förordning (EU) 2022/2292 samt bilaga -1 i förordning (EU) 2021/405.

Varorna ska komma från anläggningar som godkänts och listats av EU-kommissionen. Dessa listor finns i TRACES och kan nås via Livsmedelsverkets eller EU-kommissionens webbplats. Se artikel 1.2a ii), 13 och 15 i förordning (EU) 2022/2292.

Guide - godkänt land och anläggning - Livsmedelsverket.se

Varje sändning med kött eller mjölk eller produkter framställda av det ska åtföljas av ett officiellt intyg (hälsointyg) utfärdat av en officiell veterinär vid den behöriga myndigheten i avsändarlandet. Varje sändning med fiskeriprodukter eller äggprodukter ska åtföljas av ett officiellt intyg (hälsointyg) utfärdat av en officiell inspektör eller veterinär. Se artikel 1.2a iii) och 13.4 i förordning (EU) 2022/2292.

Vid gränskontrollstationen kontrollerar Livsmedelsverkets personal att dokumenten är i sin ordning. De kontrollerar även att sändningens identitet stämmer överens med uppgifterna i intyget. En viss andel av sändningarna kontrolleras även fysiskt.

Dokumentkontroll

Varje sändning som ska genomgå gränskontroll ska förhandsanmälas minst en arbetsdag innan ankomst till gränskontrollstationen med ett CHED i TRACES. En sändning med animaliska livsmedel ska ha ett CHED-P som skickas in och signeras digitalt i TRACES av den ansvariga aktören för sändningen. Detta CHED ska anges vid bokning av gränskontroll till aktuell gränskontrollstation. Se artikel 56 i förordning (EU) 2017/625 och artikel 2 i förordning (EU) 2019/2130 om dokumentkontroller.

Ett officiellt intyg (hälsointyg) i original ska bifogas till sändningar med animaliska livsmedel. Se artikel artikel 1 i förordning (EU) 2020/2235.

Animaliska livsmedel ska vara producerade på anläggningar som är godkända enligt förordning (EG) nr 853/2004 och som därmed följer kraven enligt HACCP-principerna. I det officiella intyget framgår att EUs krav uppfylls på sändningens tillverkningsanläggning.

Det officiella intyget ska ha ett unikt identifieringsnummer som ska stå på varje sida i dokumentet. Om intyget består av flera sidor ska de vara numrerade. Det ska vara signerat och stämplat med en annan färg än intygstexten. Intyget ska upprättas på ett språk som är officiellt i det EU-land där varorna ska gränskontrolleras. I Sverige accepteras intyg på svenska och engelska. Intyget ska utfärdas innan sändningen lämnar den behöriga myndighetens kontroll i avsändarlandet. Se artikel 89 i förordning (EU) 2017/625 och artikel 5 i förordning (EU) 2020/2235.

Intygsförlagor

Förlagor för de officiella intygen finns i förordning (EU) 2020/2235.

Nedan är en sammanställning över vanligt förekommande livsmedel i gränskontrollen, dess förlagor och hänvisning till var i förordningen dessa finns.

Typ av livsmedel	Förlaga	Kapitel och bilaga i förordning (EU) 2020/2235
Nötkött	BOV	Kap. 1 i bilaga III
Fårkött	OVI	Kap. 2 i bilaga III
Svinkött	POR	Kap. 3 i bilaga III
Fjäderfäkött	POU	Kap. 13 i bilaga III
Köttprodukter, 1. med icke-specifik riskbehandling 2. med specifik riskbehandling	 1. MPNT 2. MPST	 1. Kap. 25 i bilaga III 2. Kap. 26 i bilaga III
Köttberedningar	MP-PREP	Kap. 24 i bilaga III
Djurtarmar/fjälster	CAS	Kap. 27 i bilaga III
Fiskeriprodukter (inklusive fisk, skaldjur, bläckfisk, sötvattensniglar/snäckor)	FISH-CRUST-HC	Kap. 28 i bilaga III
Musslor, saltvattensniglar/snäckor	MOL-HC	Kap. 31 i bilaga III

Typ av livsmedel	Förlaga	Kapitel och bilaga i förordning (EU) 2020/2235
Sammansatta livsmedel, kylda/frysta, eller lagringståliga i rumstemperatur innehållande råmjölksbaserade produkter eller köttprodukter (utom gelatin och kollagen som **inte** framställts av ben från idisslare, eller högförädlade produkter)	COMP	Kap. 50 i bilaga III
Sammansatta livsmedel, lagringståliga i rumstemperatur utan köttprodukter (utom gelatin och kollagen som **inte** framställts av ben från idisslare, och högförädlade produkter)	Private Attestation (privat intyg)	Bilaga V
Honung	HON	Kap. 45 i bilaga III
Mjölk, rå	MILK-RM	Kap. 32 i bilaga III
Mjölkprodukter, 1. från rå mjölk 2. pastörisering 3. annan specifik riskbehandling	 1. MILK-RMP/NT 2. DAIRY-PRODUCTS-PT 3. DAIRY-PRODUCTS-ST	 1. Kap. 33 i bilaga III 2. Kap. 35 i bilaga III 3. Kap. 36 i bilaga III
Ägg	E	Kap. 19 i bilaga III
Äggprodukter	EP	Kap. 20 i bilaga III
Kollagen	COL	Kap. 42 i bilaga III
Gelatin	GEL	Kap. 41 i bilaga III
Högförädlade produkter enligt beskrivningen i avsnitt XVI i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004, t.ex. kondroitinsulfat, aminosyror, kitosan och fettderivat så som vitamin D3	HRP	Kap. 46 i bilaga III

Typ av livsmedel	Förlaga	Kapitel och bilaga i förordning (EU) 2020/2235
EU-gods som flyttas till tredjeland och sedan tillbaka till EU efter lossning, lagring och omlastning i tredjelandet (tredjeland måste finnas listat i bilaga XXII till EU-förordning 2021/404)	STORAGE-TC-PAO	Kap. 53 i bilaga III

Förordning (EU) 2020/2235 - Livsmedelsverket.se

Intygsförlagorna uppdateras löpande och publiceras i ändringsförordningar till förordning (EU) 2020/2235. Det är därför viktigt att se till att man har den senaste konsoliderade versionen av förordningen och följer de övergångsperioder som fastställs av EU-kommissionen när ändringar publiceras.

Aktuella övergångsperioder:

Övergångsperiod enligt ändringsförordning (EU) 2025/636 som trädde i kraft den 20 maj 2025:

- Sändningar med intygsförlagor i bilaga III och V (privatintyg) till EU-förordning 2020/2235 får föras in i unionen med den tidigare förlagan *till och med den 19 februari 2026*, *förutsatt att intyget utfärdats senast den 19 november 2025*.

Särskilda intygsförlagor

För vissa länder utanför EU gäller särskilda intygsförlagor istället för de som finns i förordning (EU) 2020/2235.

Observera att akter uppdateras löpande och att det därför är viktigt att alltid se till att du kollar i den senast konsoliderade versionen.

Intyg för typ av livsmedel	Land	Rättsakt med intygsförlaga
Fiskeriprodukter	USA	Beslut 2006/199
Gelatin/Kollagen	USA	Beslut 2003/863
Musslor, tagghudingar, manteldjur och marina snäckor (levande, kylda, frysta eller bearbetade) från staterna Massachusetts och Washington	USA	Förordning 2020/1641
Svinkött	Kanada	Beslut 2005/290
Animaliska livsmedel	Nya Zeeland	Beslut 2026/1936*

*Ersätter beslut 2015/1901 sedan 12 augusti 2026 där den tidigare intygsförlagan funnits. I nya intyget finns nu de garantier som krävs för antimikrobiella medel från och med 3 september 2026. Följande övergångsperiod gäller:

- Sändningar med den gamla intygsförlagan som utfärdas *innan* 3 september 2026 accepteras *till och med 2 mars 2027*.
- Sändningar med den gamla intygsförlagan som utfärdas *efter* 3 september 2026 accepteras *till och med 2 mars 2027 om de kompletteras med det intygande som krävs för antimikrobiella substanser.*

- *Från och med 3 mars 2027* accepteras *bara* intyg enligt den nya förlagan i beslut 2026/1936.

Salmonellagarantierna

Vid import av färskt kött av nöt, svin och fjäderfä och hönsägg till Sverige från ett land utanför EU ska produkterna även uppfylla särskilda krav på salmonellaprovtagning. Se artikel 6 och bilaga V till förordning (EG) nr 1688/2005.

Om kött importeras direkt till Sverige ska kontroll ske vid gränskontrollstation av att:

- Sändningen har undersökts i avsändarlandet med avseende på salmonella.

- Sändningen åtföljs av ett officiellt intyg som utfärdats av de behöriga myndigheterna i avsändarlandet, enligt intygsförlagan i förordning (EU) 2020/2235.

  Intyget ska innehålla följande text:

  "Köttet uppfyller kraven i förordning (EG) nr 1688/2005 om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 gällande särskilda salmonellagarantier för sändningar till Finland och Sverige av vissa köttsorter och ägg"

  Om denna text har strukits över i det medföljande intyget anses sändningen inte uppfylla salmonellareglerna i förordning (EG) nr 1688/2005.

Om kött importeras till ett annat EU-land och sedan skickas vidare till Sverige gäller olika regler beroende på om hela sändningen skickas vidare eller om den delas upp.

- Om det framgår i det officiella intyget och CHED-P att hela sändningen har första mottagare i Sverige ska berörd gränskontrollstation i det EU-landet för införsel till unionen kontrollera att det framgår att salmonellagarantierna uppfylls i och med att aktuell fras inte är struken i det officiella intyget. Även kopia på analyssvar kan kontrolleras stickprovsmässigt. CHED-P-beslutet och kopia på det officiella intyget ska åtfölja sändningen till första mottagare i Sverige.

  I dessa fall ersätter det officiella intyget utfärdat av behörig myndighet i ursprungslandet handelsdokumentet, som gäller vid handel med produkter som omfattas av salmonellagarantierna inom EU.

  Kontrollmyndigheten för första mottagaren ska verifiera att salmonellagarantierna i förordning (EG) nr 1688/2005 är uppfyllda utifrån en kopia (i pappersform eller elektroniskt) av det officiella intyget utfärdat av behörig myndighet i ursprungslandet och att CHED-P-beslutet är godkänt av första gränskontrollstation för införsel till EU. Kontrollmyndigheten till första mottagare kan också begära att få se kopia på analysrapporten.

- Om endast **en del** av den ursprungliga sändningen som importerats från ett land utanför EU skickas till Sverige ska delsändningen avsedd till Sverige provtas på nytt av avsändaranläggningen i EU.

Nya prover måste tas på grund av att reglerna i del B av bilaga I till förordning (EG) nr 1688/2005, avseende antal prover som ska tas, är baserade på en sändning. Med en sändning avses ”animaliska livsmedel av samma sundhetsintyg eller handelsdokument. Sändningen ska komma från samma anläggning, befordras med samma transportmedel och ska levereras till samma destination/mottagare”. Se 3§ LIVSFS 2005:22.

Om en sändning delas upp och endast en del av den skickas till Sverige kommer de antal prover som den ursprungliga sändningen baserades på inte längre att stämma. Det räcker därför inte att hänvisa till att sändningen provtagits i ursprungslandet, utan nya prover måste tas av avsändaranläggningen i EU, baserat på den delsändning som ska till Sverige.

Om hönsägg importeras direkt till Sverige från ett land utanför EU

- Sändningen ska åtföljas av ett officiellt intyg enligt förordning (EU) 2020/2235 och ett djurhälsointyg enligt bilaga V till förordning (EG) nr 1688/2005. Där intygas att sändningen uppfyller kraven i förordning (EG) nr 1688/2005, det vill säga att salmonellaprovtagning har utförts i flocken med

negativt resultat.

- Avsändarlandet utanför EU ska vara godkänt för export av hönsägg till EU. Se bilaga XIV till förordning (EU) 2021/404 och bilaga -I till förordning (EU) 2021/405.

- Äggen måste komma från en godkänd anläggning för export till EU.

Om hönsägg importeras till ett annat EU-land med slutdestination Sverige

Om det framgår i det officiella intyget och CHED-P att hela sändningen ska till en första mottagare i Sverige ska berörd gränskontrollstation i EU-landet för införsel till unionen kontrollera att det framgår att salmonellagarantierna uppfylls och att aktuell fras inte är struken i det officiella intyget. Berörd gränskontrollstation i EU-landet för införsel till unionen ska även granska djurhälsointyget enligt förlaga i bilaga V till förordning (EG) nr 1688/2005. CHED-P-beslutet och kopia på det officiella intyget samt kopia på djurhälsointyget ska åtfölja sändningen till första mottagare i Sverige.

När det gäller ägg, där hela sändningen går vidare till Sverige efter kontroll av gränskontrollstationen vid införsel till EU, krävs således följande vid stickprovsmässig kontroll av kontrollmyndigheten till första mottagare i Sverige:

- ett godkänt CHED-P-beslut,
- ett officiellt intyg för ägg enligt kapitel 19 i bilaga III till förordning (EU) 2020/2235, och
- ett djurhälsointyg enligt bilaga V till förordning (EG) nr 1688/2005.

Förteckning över godkända anläggningar för respektive land utanför EU - EU-kommissionen

Salmonellagarantierna

Identitetskontroll

Identitetskontrollen kan vara enkel, det vill säga endast utgöra en kontroll av att transportmedlets plombnummer stämmer överens med plombnumret i intyget. Det kan även göras en fullständig identitetskontroll. I dessa fall öppnas transportmedlet och inspektören kontrollerar att anläggningsnummer och ursprungsland anges på kartongerna och att märkningen stämmer överens med uppgifterna i intyget. För flygsändningar sker alltid en fullständig identitetskontroll av produkten eftersom plomb inte används.

Även begränsad märkningskontroll utförs i samband med identitetskontroll.

Märkning av importerade livsmedel

Fysisk kontroll

Den fysiska kontrollen kan innebära exempelvis temperaturmätning, organoleptisk kontroll, till exempel lukt, färg, smak eller konsistens, eller laboratorieprovtagning. Bilaga I till förordning (EU) 2019/2129 anger med vilken frekvens de fysiska kontrollerna ska utföras för respektive kategori av animaliska livsmedel. Vissa länder, Nya Zeeland, Kanada och Chile, har specifika avtal angående frekvenser av fysiska kontroller enligt bilaga II i samma förordning.

Vid provtagning av animaliska livsmedel gäller följande regler för tungmetaller och läkemedelsrester:

Tungmetaller – bly, kadmium, kvicksilver, oorganiskt tenn

- Provtagnings- och analysmetoder för offentlig kontroll av tungmetaller i livsmedel ska följa förordning (EG) nr 333/2007.
- Bedömning av provsvaret görs utifrån förordning (EG) nr 1881/2006.

Läkemedelsrester

- Gränsvärden för läkemedelsrester finns i förordning (EG) nr 470/2009 om gemenskapsförfaranden för att fastställa gränsvärden för farmakologiskt verksamma ämnen i animaliska livsmedel.

CHED-P och officiella intyg

I artikel 3 i förordning (EU) 2019/1602 framgår att CHED ska åtfölja sändningen till destinationsort. Gränskontrollpersonalen signerar och godkänner CHED elektroniskt i TRACES. Ett godkänt CHED ska kunna visas upp elektroniskt eller i pappersform på den första anläggningen efter gränskontrollen.

Originalet av det officiella intyget ska behållas på gränskontrollstationen. Ansvarig aktör ska få en kopia av intyget, antingen en papperskopia eller en elektronisk kopia, som skickas via mejl eller som bifogat till CHED i TRACES.

Förkortningar och ordförklaringar

Skyddsåtgärder

EU-kommissionen beslutar ibland om särskilda skyddsåtgärder för att skydda människors och djurs hälsa mot smitta eller skadliga ämnen i livsmedel. Besluten är ofta riktade mot vissa produkter från ett visst land. Åtgärden innebär restriktioner vid import till EU eller vid handel mellan EU-länder. Se artikel 53 i förordning (EG) nr 178/2002.

Information om skyddsåtgärderna - Livsmedelsverket.se

Förstärkta officiella kontroller av produkter som har RASFF-notifierats

Ibland avvisar gränskontrollen en sändning med animaliska livsmedel på grund av brister i kontrollen som innebär en hälsorisk. Inspektören i gränskontrollen gör då en notifiering i EU:s snabba varningssystem för livsmedels- och fodersäkerhet, RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed). I vissa fall beslutar EU-kommissionen att det ska utföras förstärkta officiella kontroller (IOC, Intensified Official Control) av denna typ av produkt och brist efter att ett RASFF har skickats ut. Se förordning (EU) 2019/1873.

En förstärkt kontroll innebär att det ska utföras fysisk kontroll och eventuell provtagning från de tio följande sändningarna med likvärdig produkt från samma tillverkare. Den förstärkta kontrollen ska utföras oavsett vilken av EU:s 350 gränskontrollstationer sändningen anländer till.

Den förstärkta kontrollen upphör när tio sändningar i följd har fått godkända resultat i gränskontrollen och utgör totalt en vikt som är minst tio gånger större än vikten av ursprungssändningen, alternativt omfattar minst en total nettovikt på 300 ton. Alternativt upphör den förstärkta kontrollen när 30 godkända sändningar i följd har registrerats i TRACES NT, eller när landet utanför EU antagit en tillfredsställande handlingsplan. Se artikel 6 i förordning (EU) 2019/1873.

Skillnaden mellan RASFF för animalier och vegetabilier för avvisade sändningar

Förstärkta kontroller i TRACES.NT genereras endast från RASFF för animaliska livsmedel.

RASFF både för vegetabiliska livsmedel och animaliska livsmedel är delvis underlag för vilka skyddsåtgärder som tas fram och ändras löpande.

Handelsavtal mellan EU och länder utanför EU

EU har ingått avtal med ett antal länder utanför EU för att underlätta handeln med olika varor. Vissa av länderna ska enligt avtalen tillämpa EU-lagstiftningen om produktion, handel och kontroll av livsmedel. Andra länder tillämpar lagstiftning som bedömts som helt eller delvis likvärdig (ekvivalent) med EU-lagstiftningen och utför kontroller som är lika effektiva som de EU-länderna genomför.

EFTA-länderna (Norge, Schweiz, Island och Liechtenstein) samt Andorra, San Marino och Färöarna, jämställs med EU-länder vid handel med livsmedel. Livsmedel från dessa länder behöver inte gränskontrolleras.

Handelsavtalen - Livsmedelsverket.se

Senast uppdaterad 16 oktober 2026 Ansvarig grupp LMK_KLG